

European
Commission

ЕВРОПЕЙСКИ ГРАЖДАНСКИ ПАНЕЛИ

СПРАВЯНЕ С ОМРАЗТА В ОБЩЕСТВОТО

Информационен
Пакет

Относно този **Пакет**

Добре дошли в Европейския граждански панел за справяне с омразата в обществото. Първо, бихме искали да Ви благодарим, че се съгласихте да участвате в този процес. Надяваме се да го намерите за информативен, интересен и приятен! Вие сте един от 150-те участници, избрани на случаен принцип от всички 27 държави членки на ЕС, за да обсъдите как да се справим с омразата в Европа.

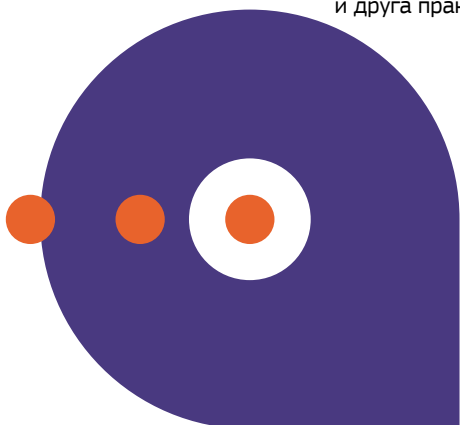
Според няколко доклада и данни днес в Европа се наблюдава тревожно увеличение на речта на омразата и престъпленията от омраза. Омразата не само наранява пряко засегнатите лица, групи и общности, но също така създава поляризация и възпрепятства свободния и жизнен демократичен дебат. Проявите на омраза подкопават обществото като цяло и застрашават основите на нашите демокрации.

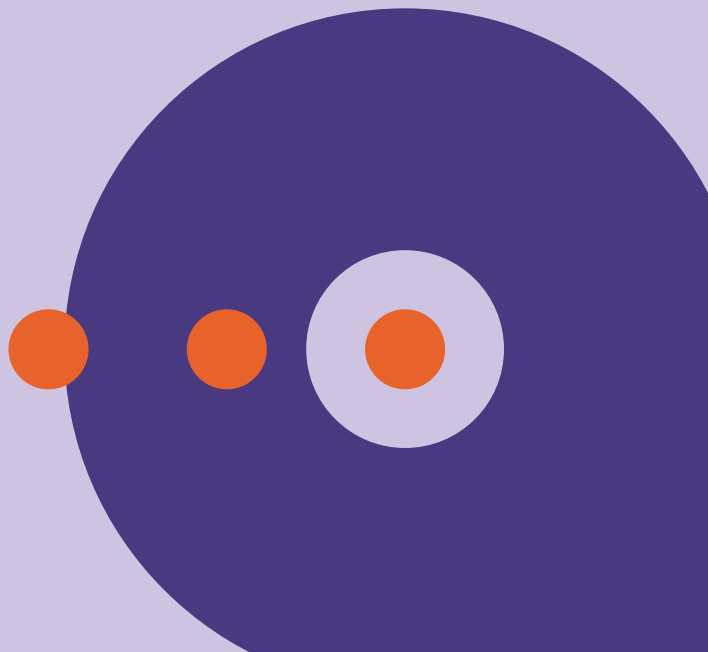
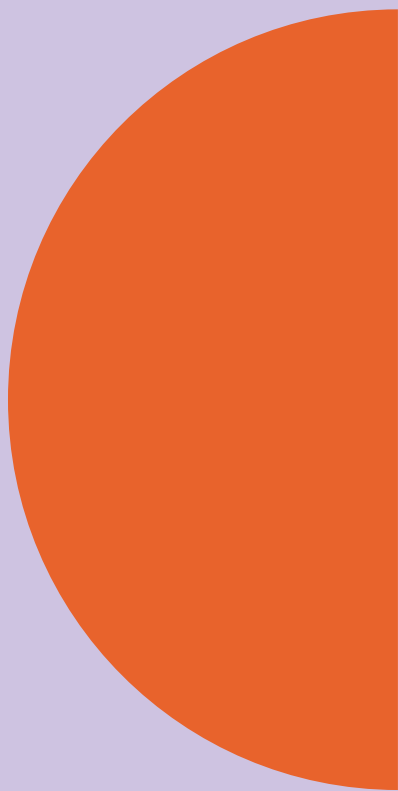
На 6 декември 2023 г. Европейската комисия и Главният представител на ЕС по въпросите на външните работи приеха съвместно съобщение на тема „Няма място за омраза: Европа, обединена срещу омразата“. Това съобщение призовава за създаването на отворено общоевропейско пространство за диалог, което обединява граждани от целия ЕС, за да обсъдят начините за преминаване от омраза и разделение към щастливо споделяне на нашите европейски ценности на равенство, зачитане на правата на човека и достойнството. Този Европейски граждански панел за справяне с омразата в обществото е отговор на този призив и ние Ви благодарим, че се съгласихте да участвате в този дебат.

Заедно с другите участници ще разгледате различни начини, по които всички ние – институциите на ЕС, държавите членки, организациите на гражданското общество, медиите и други участници – можем да допринесем за справяне с омразата в обществото и да затвърдим равенството, зачитането на правата на човека и достойнството.

Този „Информационен пакет“ ще Ви помогне да преминете през този процес. Той е структуриран под формата на следните пет раздела.

1. **ПРОЦЕС: КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ ГРАЖДАНСКИ ПАНЕЛИ?** 4
Гражданските панели имат за цел да поставят гражданите в центъра на процеса на изготвяне на обществената политика. В този раздел ще Ви запознаем накратко с начина на работа на процеса.
2. **ЗАДАЧА: ВЪРХУ КАКВО ЩЕ РАБОТЯ?** 6
Европейската комисия свиква този граждански панел за конкретна задача: тук можете да намерите въпроса, на който ще бъдете поканени да отговорите.
3. **ТЕМА: КАКВО ТРЯБВА ДА ЗНАМ ЗА ОМРАЗАТА?** 8
Омразата е сложна и чувствителна тема. За да допринесем за споделено разбиране на темата, Ви предоставяме основна информация и преглед на това, което ЕС прави в момента, за да се справи с омразата.
4. **ПРАКТИЧЕСКА ИНФОРМАЦИЯ** 12
Ние се стремим да направим Вашето участие възможно най-безпроблемно. Този раздел обхваща Вашето пътуване, настаняване, ежедневни разходи и друга практическа информация.

1 / Процесът

Какво представляват европейските граждански панели

ПРЕДИСТОРИЯ

Гражданските панели на Европейската комисия събират на едно място случайно избрани участници от всичките 27 държави членки на ЕС, за да обсъдят ключови предстоящи закони и други инициативи на европейско равнище.

Панелите възникнаха след провеждането на конференцията за бъдещето на Европа¹ през 2021 – 2022 г. Тогава 800 случайно избрани граждани се събраха, за да споделят своите гледни точки и идеи по теми като икономиката, социалната справедливост, работните места, образованието, културата, младежта, спорта, цифровата трансформация, демокрацията в ЕС, ценностите, сигурността, върховенството на закона, изменението на климата, здравето, миграцията и ролята на ЕС в света.

При закриването на Конференцията на 9 май 2022 г. участниците подготвиха 178 препоръки. Те бяха в основата на 49-те предложения и повече от 300 свързани мерки, произтичащи от Конференцията. Участващите в конференцията граждани призоваха за подобни, по-чести възможности за участие на гражданите в изготвянето на европейски политики за в бъдеще. В отговор на това, председателят на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен обяви организирането на следващите Европейски граждански панели, които да се консултират с произволно избрани граждани по ключови въпроси на ЕС.

Следващите панели бяха посветени на по-конкретни теми, свързани с политики: какво да правим с хранителните отпадъци, плюсовете и минусите на виртуалните светове, както и правата и възможностите за обучение и образование в други страни от ЕС и начините за подобряване на енергийната ефективност. Участниците имаха възможност да общуват помежду си на собствения си език, с помощта на преводачи.

Като участник в дискусийна група ще поемете щафетата от дълга редица европейски граждани, като този път се съсредоточите върху темата „справяне с омразата в обществото“. На базата на дискусиите ще разработите препоръки, които Европейската комисия ще вземе предвид при изготвяне на своите политики.

КАК ЩЕ РАБОТИ ТОЗИ ЕВРОПЕЙСКИ ГРАЖДАНСКИ ПАНЕЛ?

Всеки панел включва 150 произволно избрани граждани от всички държави членки на ЕС, които са представителни за многообразието в ЕС, а една трета от тях са на възраст под 26 години, за да се осигури добра дискусия между поколенията.

Панелът включва съвместна работа в малки групи (от около 12 души) и работа в пленарни заседания (всички 150 участници заедно). В по-малките работни групи ще имате възможност да обсъдите по-подробно различни аспекти на темата „справяне с омразата в обществото“. Всички 150 участници също ще се съберат на „пленарни“ сесии, за да споделят, изслушват и предоставят отзиви за приноса на другите малки групи. За да изпълнят тази задача, участниците в дискусиите ще бъдат подпомогнати от помощен екип. Този екип е съставен от експерти за подпомагане на груповата работа. Те ще помогнат за повишаване на динамиката на груповата работа, за да се извлече най-доброто от приноса на всеки индивидуално и от групата като цяло. Освен това те ще предоставят на гражданите набор от инструменти за съвместна работа и колективно вземане на решения.

Ще бъдете подкрепени и от помощници на място, които ще предоставят практическа информация, както и специалисти по омразата и различните ѝ форми. Освен това ще чуете изказвания и идеи от представители на гражданското общество, институциите и академичните среди.

¹ Можете да получите информация относно Конференцията за бъдещето на Европа тук: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/conference-future-europe_en

² See: <https://equineteurope.org>

³ See: <https://ceji.org> and <https://www.facingfacts.eu>

КОЙ ОРГАНИЗИРА ТОЗИ ЕВРОПЕЙСКИ ГРАЖДАНСКИ ПАНЕЛ?

Основен организатор е **Европейската комисия**. Европейската комисия е една от основните институции на ЕС наред с Европейския парламент и Съвета. Комисията помага за споделянето на цялостната стратегия на ЕС, предлага ново законодателство и политики на ЕС, наблюдава тяхното прилагане и управлява бюджета на ЕС. Европейският граждански панел за справяне с омразата в обществото се организира съвместно от два отдела на Европейската комисия: Генерална дирекция „Комуникации“ и Генерална дирекция „Правосъдие и потребители“.

Генерална дирекция „Комуникации“ („ГД КОМ“) е отделът на Комисията, отговарящ за комуникацията и разясняването на политиките на ЕС на външни аудитории. Той също така държи Комисията в течение на политическите събития и тенденциите в общественото мнение и медиите. ГД КОМ отговаря и за паневропейските кампании относно приоритетите на ЕС и най-вече за прякото ангажиране с европейските граждани чрез процеси на участие и обсъждане, включително европейските граждански панели и [платформа за гражданска ангажираност](#).

Генерална дирекция „Правосъдие и потребители“ (ГД ПРАВО) е отделът на Комисията, отговарящ за политиката на ЕС в областта на правосъдието, правата на потребителите и равенството между половете. Като част от тази мисия, ГД ПРАВО отговаря за гарантирането на ефективното спазване, промотиране и защита на основните права, залегнали в Хартата на основните права на ЕС. Това е и дирекцията, която отговаря за работата на Комисията за справяне с речта на омразата и престъпленията от омраза.

КОМИТЕТ ЗА ЗНАНИЯ

Дискусиите в панела ще бъдат ръководени и съветвани от специален Комитет за знания, който ще Ви предостави необходимите знания, от които се нуждаете, за да разберете темата и да разработите солидни препоръки. Всички членове внасят различен и допълващ експертен опит по темата:

Арун Мансукхани (Arun MANSUKHANI)

Клиничен психолог, специализира в психологическа травма

Дарис ЛУИС РЕЦИО (Daris LEWIS RECIO)

Служител по правни и политически въпроси в Equinet²

Федерико ФАЛОППА (Federico FALOPPA)

Професор по социолингвистика в Университета в Рединг

Йелена ЙОВАНОВИЧ (Jelena JOVANOVIC)

Координатор на Интергрупата за борба с расизма и многообразие в Европейския парламент

Манос ТСАКИРИС (Manos TSAKIRIS)

Професор по психология в Лондонския университет

Несрин Слоуи (Nesrine SLAOUI)

Независим журналист и автор

Робин СКЛАФАНИ (Robin SCLAFANI)

Директор на CEJ и координатор на Мрежата за факти (Facing Facts Network)³

Томазо ЧИАМПАРИНО (Tommaso CHIAMPARINO)

Политически служител в Генерална дирекция „Правосъдие и потребители“ (ГД „Правосъдие“ (DG JUST)), отдел по политика за основни права

ГРАЖДАНСКИ ПАНЕЛ ЗА СПРАВЯНЕ С ОМРАЗТА В ОБЩЕСТВОТО

Ще се срещнете с останалите участници в рамките на три сесии. Две сесии ще се проведат на място в Брюксел, а третата ще бъде онлайн:

- **Сесия 1: 5 -7 април 2024 г.** (на място в Брюксел, Белгия)
- **Сесия 2: 26 -28 април 2024 г.** (онлайн чрез инструмент за видеоконференции)
- **Session 3: 17-19 May 2024** (на място в Брюксел, Белгия)

ОБСЪЖДАНЕ НА ДЕЛИКАТНА ТЕМА

Като организатори на Европейския граждански панел, наша отговорност е да превърнем панела в безопасно място, позволяващо на всички участници и поканени сътрудници да говорят свободно и да бъдат изслушани, уважавайки същевременно гледните точки и преживяванията на останалите. Ние се ангажираме да създадем среда, изпълнена с уважение към всички, където можете свободно да изразявате възгледите си, стига те да зачитат мненията и опита на другите. Това, което може да се възприема като „безопасно“ или „приемливо“ за един човек, може да не е вярно за някой друг с различен житейски опит. Дискусиите Ви ще бъдат съсредоточени около преживяванията Ви, но също и върху преживяванията на онези, които са страдали и страдат от омраза.

Ние ще установим някои основни правила и най-важното – принципа „да не се навреди“, за да намалят възможно най-много възможностите за психологическа вреда на присъстващите участници (като причиняване на насилие и конфликти, предизвикване на травма или проблеми с психичното здраве). За да се гарантира, че този принцип е уважен и спазен, ще бъдете ръководени от професионален екип от фасилитатори по време на сесиите.

Всички приноси, предложени по уважителен начин, ще бъдат приети и трябва да има откритост, за да се опитаме да разберем първопричините за омразата, без осъждане. Панелът ще бъде ориентиран към намиране на решения, които да ни позволят да живеем по-хармонично в нашите общества.

2 / Задача: Върху какво ще работя?

Европейският граждански панел за справяне с омразата в обществото ще има за цел да отговори на следния въпрос:

„Какво можем да направим във връзка с омразата и как можем да засилим взаимното уважение в нашите общества?“

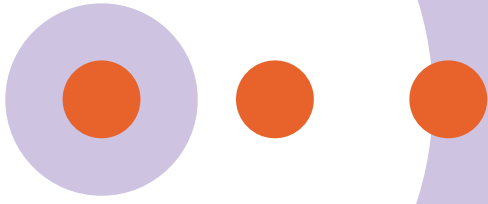
По-конкретно, групата ще има за цел да идентифицира възможните действия в областта на политиката и всичките съответни участници, които следва да бъдат въввлечени на различни равнища, включително лицата, отговорни за вземането на решения, гражданското общество, частния сектор и гражданите. Различни въпроси ще Ви помогнат да се ориентирате в тази тема и да си представите инструменти и действия, които биха могли да бъдат приложени за справяне с омразата в нашето общество.

В СЕСИЯ 1, която ще се проведе в Брюксел, ще работите общо разбиране за омразата и обхвата на гражданския панел. Заедно с останалите граждани ще започнете с разкриването на емоциите и възприятията на омраза, включително чрез споделяне и слушане на външни лектори, свидетелства и експерти. Ще идентифицирате различни причини и двигатели на омразата, както и потенциални области на действие, в които омразата в обществото може да бъде преодоляна.

В СЕСИЯ 2, която ще се проведе онлайн и която ще стъпи на изграденото в сесия 1, ще разработите идеи как да се справите с проблема с омразата в обществото. Тези идеи могат да се разглеждат като проектопрепоръки.

В СЕСИЯ 3, която ще се проведе в Брюксел, ще прецизирате тези идеи и препоръки с подкрепата на опитни фасилитатори, ресурсни лица от гражданското общество и експерти по съдържанието. В крайна сметка тези идеи стават окончателните препоръки за това как да се справим с омразата в Европа.

ОКОНЧАТЕЛНИЯТ РЕЗУЛТАТ от панела ще бъде списък с препоръки, които ще подкрепят бъдещата работа на Европейската комисия за справяне с речта на омраза и престъпленията от омраза. Препоръките ще послужат като ръководство, което да помогне на ЕС и неговите държави членки да преминат от омраза и разделение към споделено ползване на европейските ценности, залегнали в Договора за Европейския съюз. Те включват зачитане на правата на човека и достойнството и общество, в

3 / Тема:

Какво трябва да знам за омразата?

РАЗБИРАНЕ НА ОМРАЗАТА И НЕЙНИТЕ ФОРМИ

Всички си мислим, че знаем какво е омраза, но все пак **не е лесно да се определи**, тъй като проявите на омраза са многобройни, разнообразни и сложни. Тя може да варира от много незабележими форми до много по-ясни. Омразата може да остане вътрешно чувство, но също така може да се превърне в насилствени действия (като тези, подбудени от насилствени екстремистки идеологии). Може да се прояви в много форми: от словесно насилие или обиди до тормоз, обезпокояване, дезинформация, изобразяваща малцинствата в неправилна и неблагоприятна светлина, заплахи или призови за насилие, чак до физическо насилие или дори убийство.

Пирамидата на омразата предлага опростена илюстрация на това, което може да се нарекат градивните елементи на омразата, от пристрастия до най-тежките животозастрашаващи прояви. В пирамидата горните нива се поддържат от долните нива. Тези по-долни нива често са несъзнателни, така че индивидът не е наясно, че е въвлечен в каквото и да е вид дискриминация или допринася за омраза или недоверие. Ако хората или институциите трети-

рат поведението на по-долните нива като приемливо или „нормално“, това води до по-голямо приемане на поведението на следващото ниво.

Пирамидата на омразата отразява **възможна траектория** към все по-широко разпространени системи на потисничество, които оказват отрицателно въздействие върху индивидите, институциите и обществото като цяло. От индивидуалните емоции и чувства, до установяването на предубедени нагласи и поведения, може да възникне прогресия към организирана и систематична дискриминация, достигаща до най-насилствени престъпни деяния.

В ЕС **системната дискриминация** се проявява в множество форми. Трайните явления като дискриминационни процедури при наемане на работа, етническо профилиране от правоприлагащите органи⁴, негативни стереотипи, утвърдени от медиите, образователни различия или разлики в заплащането на жените и мъжете доказват, че дискриминацията остава до голяма степен реалност и че предубежденията, които я подкрепят, са дълбоко вкоренени в нашето общество.

С намерение за унищожаване на национална, етническа, расова или религиозна група: Убийство; Причиняване на сериозни телесни или психически увреждания; Умишлено причиняване на условия на живот, изчислени да доведат до физическо унищожение; Налагане на мерки, предназначени да предотвратят раждания; Насилствено прехвърляне на деца от групата към друга.

Неравенства в наказателното правосъдие; Жилищна сегрегация; Неравномерно разпределение на ресурсите за образование, здравеопазване, възможности за заетост; Потискане на гласоподавателите; Липса на представителство в медиите или образователното съдържание; Заглушаване на гласовете на защитниците на правата на човека.

Бели петна; Страх от различие; Стереотипизиране; Тенденция за гравитация към или странене от определени типове хора; Себеограничаване до информация, която потвърждава съществуващите вярвания; Липса на осъзнаване на собствените привилегии.

⁴ Вж.: FRA: [Спрете дискриминацията и етническото профилиране в Европа](#) | Агенция на Европейския съюз за основните права (europa.eu)

За тези лица, които притежават няколко характеристики, които са основание за изключване, в рамките на нашите социални, икономически и политически структури (например пол, религия, цвят на кожата или сексуална ориентация), става дума за **множествена или междусекторна дискриминация**. За тях ситуацията е още по-трудна, тъй като изпитват непропорционални вълни от омраза, неравенства и несправедливости, което засилва **цикъла на дискриминация**. Омразата може да бъде насочена и към хора, които се застъпват за правата на човека, включително като част от тяхната професия.

ОМРАЗАТА В ЕС: ФАКТИ И ЦИФРИ

Не е лесно да се намерят точни цифри за мащаба на явлениято омраза. На първо място, **събирането на данни е разпокъсано** на равнището на държавите членки, като се имат предвид различните подходи за докладване и регистриране на престъпления от омраза от правоприлагащите органи. Също така е трудно да има представително количествено определяне на омразната реч, циркулираща онлайн. Мащабът на омразата вероятно ще бъде до **голяма степен подценен**. И все пак, данните за престъпленията от омраза, събрани на международно равнище въз основа на наличните официални статистически данни⁵, предполагат общо увеличение с 26% от 2021 г. до 2022 г. Ето някои неизчерпателни, но илюстративни данни, налични на равнище ЕС:

- От осем милиона онлайн съобщения, анализирани в ЕС, **нивото на токсичност от омраза се е увеличило с 30% от януари 2023 г. до средата на септември 2023 г.** Нивата са по-високи на френски, руски, словашки и испански език.⁶
- Въпреки че Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) през 2023 г. докладва за хиляди официално регистрирани антисемитски инциденти, които се случват всяка година⁷, тези цифри може да са сериозно подценени. Според проучване на FRA от 2018 г. относно антисемитските преживявания на еврейския народ, **9 от 10 евреи считат, че антисемитизмът се е увеличил в тяхната страна, 71% избягват да носят или показват предмети, които биха могли да ги идентифицират като евреи, а 79% от инцидентите не се съобщават.**⁸
- Според друго проучване на Агенцията на Европейския съюз за основните права **55% от анкетираните са били подложени на расова дискриминация в ЕС повече от три пъти от 2022 - 2023 г.**⁹
- **Една на всеки три жени в ЕС и в световен мащаб е преживяла физическо или сексуално насилие поне веднъж в живота си. Най-малко две жени седмично са убивани в ЕС от интимен партньор или член на семейството.**¹⁰
- Тормозът, дължащ се на етнически или имигрантски произход, е често срещан **при един на всеки четирима мюсюлмани, живеещи в ЕС през 2017 г., като почти половината са претърпели шест или повече инцидента през предходната година.**¹¹
- FRA откри доказателства за **увеличаване на антиромската реторика в медиите и социалните мрежи по време на кризата с COVID-19** в най-малко 13 държави членки на ЕС (от 15 изследвани), активирайки старите стереотипи за ромите като заплаха за общественото здраве.¹²

⁵ Вж: <https://hatecrime.osce.org>

⁶ Вж: данни от финансирания от ЕС проект „Европейска обсерватория за онлайн омраза“ <https://eoooh.eu/>

⁷ Вж: Агенция на Европейския съюз за основните права, [Антисемитизъм през 2022 г. - Общ преглед на антисемитските инциденти, регистрирани в ЕС | Агенция на Европейския съюз за основните права \(europa.eu\)](#)

⁸ Вж: Агенция за основните права, [Опит и възприятия на антисемитизма/Второ проучване относно дискриминацията и престъпленията от омраза срещу евреите в ЕС \(europa.eu\)](#)

⁹ Вж: FRA, [„Да бъдеш чернокож в ЕС – опит на хора от африкански произход“](#), 2023 г.

¹⁰ Вж: Европейска комисия, Прессъобщение [„ЕС призовава за прекратяване на насилието срещу жени“](#) ноември 2023 г.

¹¹ Вж: FRA, [Второ проучване на Европейския съюз за малцинствата и дискриминацията сред мюсюлманите – избрани констатации](#), 2017 г.

¹² Вж: Агенция за основните права, [„Пандемия от коронавирус в ЕС – въздействие върху ромите и пътуващите“](#), 2020 г.

Омразата може да има **дълбоки последици** за жертвите и да окаже отрицателно въздействие върху тяхното **психическо и физическо здраве** и **социално и икономическо благосъстояние**. Жертвите на реч на омразата или престъпления от омраза също често са изложени на политическо и социално изключване, което ги възпира да съобщават за такива престъпления или да имат достъп до услуги за подкрепа на жертвите. Освен това тези жертви, които съобщават за преживявания на омраза, често рискуват вторична виктимизация (допълнителна вреда не като пряк резултат от престъпното деяние, а поради начина, по който институциите и други лица се отнасят с жертвата). Особено за децата жертви речта на омразата може сериозно да навреди на психичното им здраве и дългосрочното им личностно развитие, като повлияе на способността им да водят нормален, сигурен живот.

Престъпленията, предизвикани от омраза, изпращат съобщения за отхвърляне и обезценяване на цели групи и общности, а лицата, формиращи тези групи и общности, изпитват страх и тежки тревоги, които могат да се **предават през поколенията**, тъй като децата се учат на страх и недоверие от преживяванията на родителите си. И накрая, омразата има **заглушаващ ефект** върху лицата, принадлежащи към групи, изложени на риск от виктимизация на омразата, като по този начин възпрепятства правото на свобода на изразяване.

КАКВО Е НАПРАВИЛ ЕС ДОСЕГА, ЗА ДА СЕ СПРАВИ С ТОЗИ ПРОБЛЕМ?

Европейският съюз **е заложил ценности** като зачитане на „човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, върховенството на закона и зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, принадлежащи към малцинства“ в учредителните си договори. Всички форми на омраза и нетърпимост са несъвместими с тези основни права и ценности. Всички институции на ЕС са анга-

жирани с инициативи срещу омразата. В този раздел се прави преглед на рамката за действие на равнище ЕС, която включва както регулаторни, така и политически инициативи.

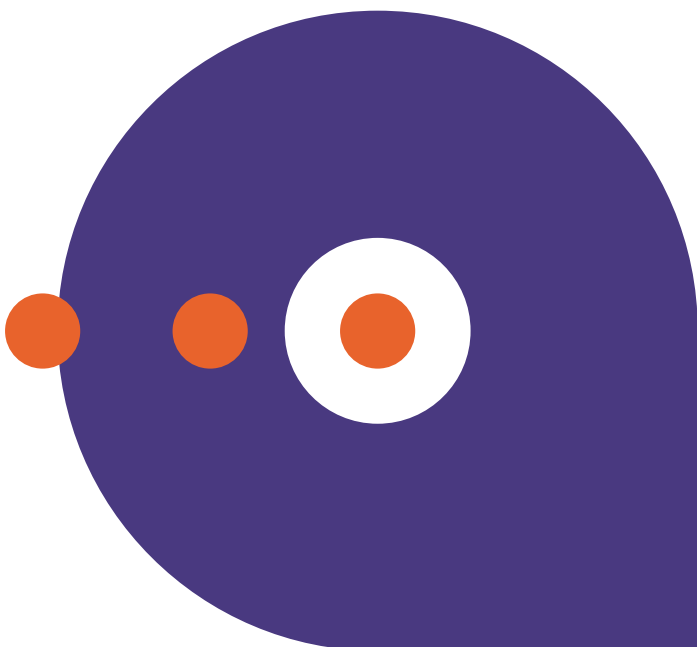
Престъпленията и речта, мотивирани от омраза, са незаконни съгласно правото на ЕС. [Рамковото решение от 2008 г. за борба с определени форми на изразяване на расизъм и ксенофобия](#) изисква криминализирането на публичното подбуждане към насилие или омраза въз основа на раса, цвят на кожата, религия или национален или етнически произход.

Комисията се стреми да гарантира, че рамковото решение е транспонирано изцяло и правилно, по-специално чрез започване на производства за установяване на неизпълнение на задължения, които от своя страна са довели до действия от страна на единадесет държави членки. И все пак Комисията не може да се намеси в отделни случаи на реч на омразата или престъпление от омраза. Те остават в **компетенцията на националните правоприлагащи органи**, които трябва да разследват, дадат под съд и да разглеждат случаи на предполагаемо престъпление или реч, мотивирани от омраза.

На 6 декември 2023 г. Европейската комисия прие [съобщение „Няма място за омраза: Европа, обединена срещу омразата“](#). Това е призив за действие към всички европейци да се изправят срещу омразата и да се застъпят за толерантност и уважение. С това съобщение Комисията се стреми да **увеличи усилията за борба с омразата във всичките ѝ форми** чрез засилване на действията на различни политики, включително в областта на сигурността, цифровите технологии, образованието, културата и спорта. Конкретните предложения, обявени в съобщението, включват допълнително финансиране за защита на местата за поклонение, нови инициативи срещу онлайн заплахите и засилено сътрудничество с представители от гражданското общество.

Европейската комисия също така прилага активна политика за борба с омразата, включително специален обмен и инструменти в подкрепа на правоприлагането от страна на националните органи. Тя прие **специални стратегии на ЕС**, като например [стратегията на ЕС за борба с антисемитизма и насърчаване на еврейския живот](#), [стратегическата рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите](#), както и план за [действие на ЕС срещу расизма](#) в по-широк смисъл. Стратегиите **не са правно обвързващи**, но включват набор от действия, които институциите и агенциите на ЕС или националните власти се насърчават да предприемат за справяне с конкретен проблем. Например Стратегията на ЕС или националните власти за борба с антисемитизма насърчават институциите на ЕС и държавите членки да предприемат действия като финансиране или работа с онлайн платформи за справяне с антисемитизма онлайн, както и мерки за насърчаване на образованието, изследванията за Холокоста и възпоменанието на Холокоста.

Освен това, за да се справи с **предизвикателствата, свързани с онлайн омразата**, ЕС разработи редица закони и инициативи за справяне с различните заплахы, свързани с дигиталната сфера. През 2016 г. ЕС инициира доброволен Кодекс за поведение за противодействие на незаконните изказвания онлайн, пораждащи омраза, с големи социални медийни платформи. [Законът за цифровите услуги \(ЗДУ\)](#) включва нови задължения за онлайн платформите за противодействие на незаконното съдържание, включително незаконните изказвания, пораждащи омраза.

През 2021 г. Комисията прие и съобщение, в което се отправя искане към Съвета на Европейския съюз (друга институция на ЕС, представляваща държавите членки) да приеме с единодушие и със съгласието на Европейския парламент решение, което да **разшири настоящия списък на „престъпленията в ЕС“** на член 83, параграф 1 от ДФЕС, така че да обхване престъпленията от омраза, и речта на омраза. Ако решението на Съвета бъде прието, Европейската комисия ще може да предложи ново вторично законодателство, което позволява на ЕС да криминализира други форми на реч на омразата и престъпления от омраза, в допълнение към расистки или ксенофобски мотиви.

КАКВИ СА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТА ПРЕД ОБСЪЖДАНЕТО НА ОМРАЗА И ДА ДЕЙСТВИЯТА СРЕЩУ НЕЯ?

В този раздел бихме искали да подчертаем по неизчерпателен, но илюстративен начин няколко въпроса, които правят обсъждането на омразата особено трудно. Този примерен списък не изключва допълнителни такива, които могат да се появят като част от дискусиите на панела.

1. Обсъждането на омразата може да бъде **чувствително и дълбоко лично**, предизвиквайки силни емоционални реакции и връщайки болезнени спомени или лични преживявания. Допълнително усложнение е, че дефинирането на омразата може да бъде **силно субективно** въпреки съществуващите правни определения.

2. Гарантирането на **баланс** между **свободата на изразяване** и необходимостта от санкциониране и **предотвратяване на речта на омразата** е по-лесно да се каже, отколкото да се направи. Свободата на изразяване е основно право и представлява един от фундаментите на демократичното общество. Тя обхваща не само „информация“ или „идеи“, които се считат за безобидни, но и такива, които обиждат, шокират или смущават. Законът за правата на човека обаче признава, че свободата на изразяване **не трябва да се използва за подбуждане на омраза и насилие**. Всъщност може да се счита за необходимо в определени демократични общества да се санкционират или

дори да се предотвратят всички форми на изразяване, които разпространяват, подбуждат, насърчават или оправдават омраза, основана на нетърпимост, при условие че всяка наложена намеса е пропорционална на преследваната легитимна цел. Границите между свободата на изразяване и речта на омразата невинаги са много ясни, но съдебната практика на **Европейския съд по правата на човека** дава насоки дали даден израз представлява реч на омразата.¹³

3. Обхватът на действие на равнище ЕС е определен в Рамковото решение от 2008 г. относно расизма и ксенофобията. След приемането на рамковото решение Договорите се промениха и областите на престъпност, в които ЕС може да законодателства, са ограничени до списък, който не включва речта на омразата и престъпленията от омраза. По тази причина е предложено изменение на Договорите, което предстои да бъде разгледано от Съвета на Европейския съюз. Дотогава не е възможно Комисията да предложи законодателство по въпроса.

4. Прилагането на законите за криминализиране на речта на омразата и престъпленията от омраза, варира в различните страни от ЕС и за съжаление **не всички страни от ЕС са еднакво безопасни за всички общности**. Това, което се счита за престъпление от омраза, в една държава членка, невинаги се счита за такова в друга. Такъв е по-специално случаят с престъпленията от омраза въз основа на **сексуалната ориентация**, които понастоящем не са обхванати от законодателството на ЕС. Друг приложим правен акт на ЕС, който трябва да се спомене, е Директивата за правата на жертвите, която установява минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления, включително жертвите на престъпления от омраза, и речта на омразата и гарантира, че лицата, които са станали жертви на престъпления, се признават и третират с уважение.

5. **Нивото на познаване** на предубежденията и основанията за омраза е **неравномерно и доста повърхностно**, включително и сред правоприлагащите органи. Полезни насоки могат да дойдат от съществуващите определения, разработени от други международни организации или организациите, представляващи засегнатите общности. И все пак има основания за реч на омразата или пристрастия, при които определението е по-малко ясно или по-слабо развито.¹⁴

6. Престъпленията от омраза или речта на омразата **често са невидими**: те изобщо не се докладват или не се регистрират като престъпления от омраза от полицията, получаваща оплакванията на жертвите. Следователно речта на омразата и престъпленията остават невидими за официалната статистика и записи. По същия начин системите за наказателно правосъдие понякога **пренебрегват доказателствата за пристрастна мотивация** зад престъпление, което означава, че **престъпленията от омраза понякога не се признават** като такива. Там, където няма налични данни, се възприема, че няма проблем и следователно няма политика. Необходими са статистически данни и друга информация за всяка държава членка на ЕС, за да се осигури по-пълна и точна картина на ситуацията на място.

¹³ Вж.: Европейски съд по правата на човека, [Информационен документ – Реч на омразата](#), 2023 г.

¹⁴ За допълнителна информация вж. [Препоръка на Съвета на Европа относно борбата с речта на омразата](#), 2022 г.

4 / Практическа информация

Очакваме с нетърпение да Ви посрещнем на първата сесия на Панела, започваща в петък, 5 април (14:00 ч.) в Брюксел, Белгия. Моля, разгледайте по-долу практическа информация, за да се подготвите за Вашето пътуване и участие в срещите. Напомняне: Дискусиите ще се провеждат в продължение на три уикенда, започвайки от петък следобед до неделя на обяд. Сесии 1 и 3 (5 – 7 април и 17 – 19 май) ще се проведат на място (в Брюксел), а сесия 2 ще бъде онлайн (26 – 28 април).

1. РАЗХОДИ

Ще бъде предоставена компенсационна сума в размер на 90,00 евро на сесия и/или ден за пътуване. Компенсационните суми ще бъдат платени след сесиите, след като участието бъде потвърдено чрез списък за присъствие.

2. ЛОГИСТИКА

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПЪТУВАНЕТО

Получили сте или ще получите своя маршрут за пътуване и електронен билет. Ако имате допълнителни въпроси относно организирането на пътуването, моля, уведомете ни, като се свържете с нас на info@futureu.events

ПРЕВОЗИ

Превоз при пристигане: Когато пристигнете на летището/железопътната гара, ще бъдете посрещнати от служители на Европейските граждански панели с табела за добре до-

шли или плакат, които ще Ви придружат до автобуса за превоз. Ако срещнете трудности при откриването на служителите, моля, обадете се на телефон +32 460 22 40 27.

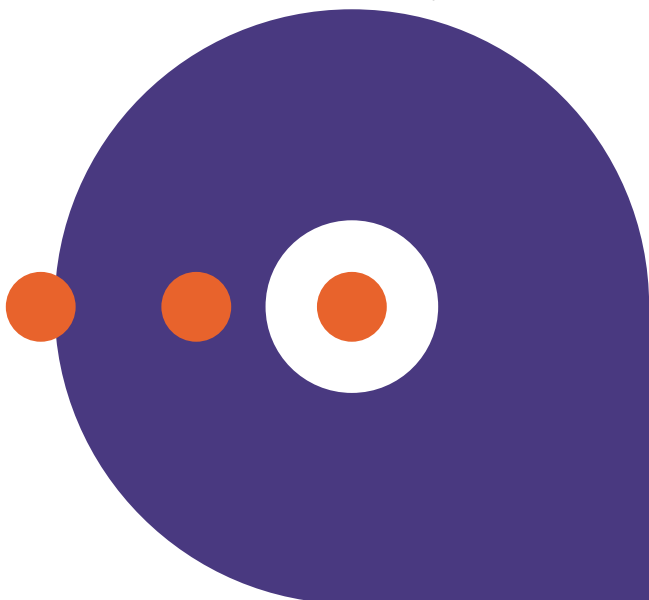
Със самолет: След като вземете багажа си на летището, се насочете към регистратурата на терминала за пристигащи пътници, където ще Ви очакват нашите служители.

С влак: На жп гара „Миди“ в Брюксел, моля, отидете до кафене „Prêt à Manger“, където нашият персонал ще Ви чака до таблото/плаката за посрещане.

В хотела: Ще бъдат организирани автобусни трансфери от Вашия хотел до сградата на Европейската комисия, където ще се провеждат сесиите. Моля, отидете в главната зала на хотела преди планираното време на заминаване. Нашият екип ще Ви покаже пътя към минибуса. Ако предпочитате да отидете до Европейската комисия самостоятелно, моля, уведомете нашия екип за поддръжка, преди да тръгнете.

След като пристигнете в Брюксел: Ако след срещите бъдат организирани социални събития, като например вечери, ще бъде уреден групов превоз с автобус от сградата на Европейската комисия до мястото на социалното събитие. След това ще бъдат организирани групови превози с автобус от мястото на събитието до Вашия хотел. След социалното събитие, разбира се, можете да разгледате града и да се върнете в хотела самостоятелно.

Превози при отпътуване: Ние ще организираме превозите от Вашия хотел до летището/железопътната гара, откъдето ще отпътувате. Часът на отпътуване ще бъде посочен на информационното табло във фойето на хотела.

НАСТАНЯВАНЕ

Нашият екип ще Ви посрещне при пристигането в хотела. За Вас е резервирана единична стая със закуска и безплатен Wi-Fi. Моля, вижте потвърждението на Вашата резервация, изпратено по имейл. Моля, не забравяйте, че ще бъдете отговорни за покриването на разходите за всички допълнителни услуги (напр. минибар, румсервиз, телефон, хотелски бар, пералня, рано настаняване или късно напускане и т.н.) и те няма да бъдат покрити от организаторите. Моля, заплатете всички допълнителни разходи директно в хотела преди заминаването си.

3. ДРУГИ УСЛОВИЯ

• Дрес код

Моля, носете ежедневни дрехи за сесиите, топло яке и шал и водоустойчиво зимно палто, както и топли удобни обувки и чадър. През май температурите вероятно ще бъдат около 11 °C и малко по-високи, но бъдете подготвени за променливото белгийско време!

• Питейна вода

Чешмяната вода е безопасна за пиене в Белгия. Бутилирана вода или филтрирана вода ще бъдат на разположение безплатно по време на всички сесии, хранения и социални събития.

• Часовата зона

Текущото време е CEST – Централноевропейско лятно време (UTC/GMT +1 час и UTC +2 часа от 31 март).

• Туристическа информация

Брюксел има богата история, архитектура, гастрономия, култура и др. Не се колебайте да посетите [уебсайта на регион Брюксел-столица](#), за да намерите всички културни дейности, които се предлагат по време на Вашия престой.

• Контакт

Нашият екип ще бъде на разположение преди и по време на сесиите. В случай на затруднения при пристигане или при промяна на данните за Вашия полет, моля, свържете се с нас по електронната поща: info@futureu.events

• Устен превод

Сесиите ще бъдат достъпни на 24-те официални езика на ЕС благодарение на екип от професионални преводачи. Моля, говорете ясно и не говорете прекалено бързо по време на сесията, за да ги улесните.

4. ДОСТЪП ДО СГРАДАТА

Първият и последният уикенд на панела ще се проведат в седището на Европейската комисия в Брюксел. Моля, вижте програмата за повече информация относно точните сгради и зали. Сградата на Европейската комисия е достъпна с пропуск за посетители („V-pass“). V-pass ще Ви бъде изпратен по електронна поща преди събитието. Моля, не забравяйте да се регистрирате чрез този имейл, за да завършите процеса и да получите своя QR код за V-pass. Ако не сте получили своя пропуск V-pass, моля, свържете се с нас по имейл: info@futureu.events

Моля, обърнете внимание, че може да отнеме поне 20 минути, за да завършите проверката за сигурност при пристигане в сградата на Европейската комисия. Моля, пригответе своя V-pass, лична карта или паспорт, тъй като служителите по сигурността ще поискат да ги видят.

Всички участници:

- са длъжни да представят валиден паспорт или лична карта преди влизане в сградата;
- трябва да преминат през проверки за сигурност на входа;
- се препоръчва да носят със себе си писмото покана или друг документ, в който ясно се посочва тяхното участие (напр. регистрационен имейл)

5. ИНФОРМАЦИОННО БЮРО, ДОСТЪП ДО ИНТЕРНЕТ

На входа на залите за срещи ще бъде разположено информационно бюро. Нашите служители ще Ви съдействат и ще отговорят на всички Ваши въпроси. Достъпът до интернет е възможен чрез Wi-Fi точки за достъп. Паролите ще бъдат съобщени в деня на срещата.

6. ДОСТЪПНОСТ

Сградата и помещенията на Европейската комисия са напълно достъпни за хора с увреждания. Когато се регистрирате онлайн, моля, посочете всички специални нужди и диетични изисквания.

